

Het nieuw BW en het belastingrecht

*H.B. Krans en B. Pries**

In de strijd om Troje raakte Achilles in gevecht met Memnon. Achilles was een grote held aan Griekse zijde en zoon van de zeenimf Thetis. Memnon was een bijzonder mooie Trojaan, zoon van Eos, de godin van de dageraad. Zeus moest over hun lot beschikken, maar wilde geen van beide moeders voor het hoofd stoten. Om tot een beslissing te komen nam hij een weegschaal en legde de zielen van Achilles en Memnon ieder in een schaal. De weging viel in het voordeel van Achilles uit en hij won het duel. Toch was Memnon uiteindelijk beter af: Zeus had hem onsterfelijk gemaakt, terwijl Achilles spoedig op het slagveld zou sterven.

Het wegen van zielen is slechts de goden gegeven. Het burgerlijk recht moet zich behelpen met het afwegen van belangen. Daarbij zullen de omstandigheden van het geval van gewicht kunnen zijn. In het eerste gedeelte van dit artikel komt aan de orde in hoeverre een rol speelt dat een van beide partijen bij een overeenkomst de fiscus is. In het tweede gedeelte wordt ingegaan op enige aspecten van de wisselwerking tussen het nieuwe BW en het belastingrecht.

DE FISCUS ALS WEDERPARTIJ

Het civiele recht kan rechtstreeks van toepassing zijn op het handelen van de fiscus. Nu kent het nieuw BW geen bijzondere bepalingen met betrekking tot de overheid. Wel zullen allerlei civielrechtelijke begrippen ingekleurd worden met het oog op de kwaliteit van de betrokken partijen. Te denken valt aan open normen als redelijkheid

* Mr H.B. Krans is en mr B. Pries was als universitair docent verbonden aan de afdeling burgerlijk recht van de Rijksuniversiteit Leiden. Sinds 1 april jl. is mr Pries werkzaam als bedrijfsjurist bij Shell Internationale Petroleum Maatschappij BV.

en billijkheid en maatschappelijke onbetamelijkheid. Ook kan de rechter het optreden van de fiscus via art. 3:14 toetsen aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Ter illustratie een voorbeeld:

Er is grote behoefte aan een pontje voor fietsers en voetgangers over de rivier de Styx. De fiscaal ondeskundige X wil in deze behoefte voorzien en een veerdienst beginnen. Vooraf pleegt hij overleg met de fiscus en spreekt af dat de veergelden zullen zijn vrijgesteld van omzetbelasting. Eerst naderhand ontdekt X dat de vrijstelling met zich meebrengt, dat hij de omzetbelasting die hij zelf heeft betaald over de nieuwe veerpont, niet terugkrijgt. Hierdoor is de veerdienst onrendabel en zit X aan de grond.¹

Stel dat X een beroep doet op het ontbreken van de wil (art. 3:33) en de fiscus zich zijnerzijds beroept op gerechtvaardigd vertrouwen (art. 3:35). De rechter heeft dan verschillende mogelijkheden om het feit dat de wederpartij een inspecteur is te laten meewegen. Ten eerste zijn volgens art. 3:11 de omstandigheden van het geval van belang voor de vraag of er sprake is van gerechtvaardigd vertrouwen. Er zal rekening mee worden gehouden dat de inspecteur een deskundige partij is en X niet. Bovendien zal de fiscus ons inziens in het bijzonder rekening moeten houden met de belangen van de burger.² Aan de fiscus zullen dus hoge eisen gesteld mogen worden om zich te kunnen beroepen op de bescherming van art. 3:35. Verder mag de fiscus volgens art. 3:14 een civielrechtelijke bevoegdheid niet in strijd met het publiekrecht uitoefenen. Zo zal het in strijd zijn met de algemene beginselen van behoorlijk bestuur om de ondeskundige belastingplichtige niet de tijd te gunnen zich over de afspraak te beraden en deskundig advies in te winnen.³ De fiscus is op deze wijze bij zijn optreden zowel aan civielrechtelijke als aan publiekrechtelijke normen gebonden. Voor hem geldt steeds het strengste regime.⁴

De hoedanigheid van inspecteur kan dus een grote rol spelen bij

1. Zie voor de vrijstelling van veerdiensten voor de omzetbelasting de Resolutie van 14 september 1972, nr. B72/4253 en de Fiscale Encyclopedie de Vakstudie, aantekening 158 bij artikel 7 Omzetbelasting.
2. Naar analogie met HR 25 april 1986, NJ 1986, 714 (Van der Meer/Smilde).
3. Zie bijvoorbeeld HR 8 april 1987, BNB 1987/191 en HR 25 oktober 1989, BNB 1990/6.
4. Zie hierover P.J. Wattèl, Het fiscale compromis: dual residence aan weerszijden van de magische lijn, WFR 5782, 16 juli 1987, blz. 855 e.v.

de afweging van belangen. Het zal de fiscus daarbij veelal vergaan als Memnon. Toch is het geschetste beeld niet volledig zonder de positie van de wederpartij van de fiscus nader te bekijken. Het bijzondere van de fiscus is, dat hij het algemeen belang op zeer directe wijze behartigt. Dat zou gevolgen kunnen hebben voor zijn wederpartij. Die moet in zijn relatie met de fiscus rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de ander.⁵ Nu dit belang het algemeen belang is, mag van de burger extra zorgvuldigheid worden verlangd. Bij de invulling van wat redelijkheid en billijkheid eisen, moet volgens art. 3:12 rekening worden gehouden met onder meer de maatschappelijke belangen die bij het geval zijn betrokken. Het maatschappelijk belang bij belastingheffing is groot en daarom zullen voor de burger strengere normen mogen gelden. De balans komt wat meer in evenwicht als niet alleen de overheid in het bijzonder rekening moet houden met de belangen van de burger, maar de burger ook in het bijzonder rekening moet houden met het algemeen belang.

Naast de directe toepassing kan het civiele recht ook op indirecte wijze relevant zijn voor de fiscus. Het is mogelijk civielrechtelijke bepalingen al dan niet via schakelbepalingen analoog toe te passen buiten hun eigenlijke werkingsterrein. Bij de toepassing van de schakelbepalingen kan rekening worden gehouden met het publiekrechtelijke karakter van de rechtsbetrekking tussen de fiscus en de belanghebbende. Art. 3:59 bijvoorbeeld bepaalt dat de wilsvertrouwensleer ook buiten het vermogensrecht van toepassing is 'voor zover de aard van de rechtshandeling of van de rechtsbetrekking zich daartegen niet verzet'. Deze clausulering geeft de rechter de ruimte om partijen al dan niet bepaalde rechten toe te kennen.

Door Wessels is beschreven hoe de regels van het nieuwe vermogensrecht analoog kunnen worden toegepast op bijvoorbeeld de fiscale overeenkomst.⁶ In de literatuur is de vraag gerezen of een dergelijke analogie ook mogelijk is met betrekking tot de zogenaamde standaardvoorwaarden.⁷ Ter bepaling van de gedachten eerst een korte casus:

5. Vergelijk HR 15 november 1957, NJ 1958, 67 (Baris/Riezenkamp).

6. B. Wessels, *Fiscale overeenkomst*, Arnhem 1982.

7. B. Wessels, Het nieuw BW en haar betekenis voor het belastingrecht, WFR 5969, 4 juli 1991, blz. 969 en het Rapport van de Commissie belastingrecht/NBW, 3 januari 1992, blz. 20.

Y wil zijn eenmanszaak inbrengen in een BV, waarvan hij directeur en enig aandeelhouder is. Omdat de onderneming niet langer voor zijn eigen rekening, maar voor rekening van de BV gedreven zal worden, moet Y belasting betalen over de stille reserves.

Het belasten van deze stakingswinst kan voor Y bezwaren opleveren, bijvoorbeeld vanwege een gebrek aan liquide middelen. Hij kan dan verzoeken om een zogenaamde geruisloze inbreng, zodat niet hoeft te worden afgerekend. Het verzoek zal worden toegewezen als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Deze standaardvoorwaarden zijn neergelegd in een resolutie van de Staatssecretaris van Financiën en worden gepubliceerd. Tegen een voorwaarde die in de ogen van de belanghebbende onbillijk is staat geen beroep open.⁸ Een verbetering van de rechtsbescherming op dit punt wordt door veel fiscalisten bepleit.⁹ Het is de vraag of een dergelijke verbetering kan worden gevonden in analoge toepassing van de nieuwe regeling inzake algemene voorwaarden.

De schakelbepaling die in dit geval voor toepassing in aanmerking zou komen is art. 6:216. Het verklaart de speciaal voor overeenkomsten geschreven bepalingen, waaronder de regeling van de algemene voorwaarden, van overeenkomstige toepassing op andere meerzijdige vermogensrechtelijke rechtshandelingen. In casu is de rechtshandeling het verlenen van toestemming onder bepaalde voorwaarden. Deze voorwaarden moeten worden aanvaard door Y en de BV, hetgeen een aanwijzing is voor meerzijdigheid.¹⁰ Het probleem is, dat de rechtshandeling publiekrechtelijk van aard is. Het gaat te ver het geven van toestemming door de fiscus aan te merken als een vermogensrechtelijke rechtshandeling voor toepassing van de schakelbepaling. Wel kan de rechter buiten de schakelbepalingen om

8. Wel is bezwaar en beroep mogelijk tegen de aanslagen die naar aanleiding van de inbreng worden opgelegd.
9. Zie hierover onder anderen Ch.J. Langereis, *Fiscale rechtsbescherming*, diss. Tilburg, 1986, blz. 108, A.C. Rijkers, *Geruisloze omzetting in een NV of BV*, *Fiscale Monografieën* nr. 51, 1989, blz. 338 e.v., H.G.M. Dijstelbloem, *Fiscale faciliteiten bij interne reorganisaties van naamloze en besloten vennootschappen*, *Fiscale Monografieën* 37, 1984, blz. 38, P.H.J. Essers, *Nieuwe standaardvoorwaarden art. 18 Wet IB 1964*, *De Naamloze Vennootschap* 70/1 januari 1992, blz. 2 e.v.
10. Zowel de standaardvoorwaarden van art. 18 Wet op de inkomstenbelasting 1964 als die van art. 14 en art. 15 Wet op de vennootschapsbelasting eindigen met de bepaling dat aanvaarding dient plaats te vinden.

analoog redeneren.¹¹ Het is dan de vraag of het civiele recht enige meerwaarde heeft ten opzichte van de bestaande rechtsbescherming.¹² Zoals gezegd is het voornaamste knelpunt het ontbreken van een goede rechtsgang voor de belanghebbende. Op dit punt zal de regeling van de algemene voorwaarden weinig verbetering brengen. Wel bestaat er op grond van art. 6:240 en verder voor belangenorganisaties de mogelijkheid om algemene voorwaarden in abstracto te laten toetsen.

WINSTAFDRACHT

Voordat nu de invloed van een aantal civielrechtelijke veranderingen op de heffing van belastingen wordt besproken, eerst aandacht voor een fiscaal aspect van het schadevergoedingsrecht: het nieuwe art. 6:104. Deze bepaling creëert de mogelijkheid om afdracht van winst te vorderen op grond van onrechtmatige daad of wanprestatie.¹³ De gedachte is dat ten onrechte genoten winst aan de benadeelde ten goede behoort te komen. Het is de vraag welke winst daarbij in aanmerking moet worden genomen. Volgens de parlementaire geschiedenis¹⁴ is de netto-winst bedoeld, dat wil zeggen de winst na aftrek van kosten en verschuldigde belastingen. Het ligt niet voor de hand dat de wetgever met 'verschuldigde belastingen' het oog heeft gehad op een winstbelasting (in de vorm van inkomsten- of vennootschapsbelasting). Weliswaar zullen voor een gedaagde ondernemer de baten deel uitmaken van zijn fiscale winst, maar de afdracht komt ook weer ten laste van deze fiscale winst. Per saldo zal hij dan ook

11. Zie voor toepassing van de redelijkheid en billijkheid op een publiekrechtelijke overeenkomst HR 10 april 1987, NJ 1988, 148 met noot W.H.H.

12. W. Snijders bijvoorbeeld betoogt dat de algemene beginselen van behoorlijk bestuur mede de inhoud van redelijkheid en ongeschreven betamelijkheid bepalen. Hij komt tevens tot de stelling dat beide criteria eigenlijk tot eenzelfde resultaat zouden moeten leiden (in Bestuursrecht en nieuw BW, Juvat Bundel, blz. 49. e.v. en blz. 59 e.v.). Zie hierover tevens W.G. Huijgen, Aansprakelijkheid van de overheid, diss. Leiden 1991, blz. 48 e.v., J.C.E. Ackermans-Wijn, Contracten met de overheid, diss. Nijmegen 1989, blz. 96 e.v. en M. Kobussen, De vrijheid van de overheid, diss. Tilburg 1991, o.a. blz. 57 e.v.

13. De noodzaak van deze bepaling schuilt in het feit dat in een aantal gevallen wel ten onrechte winst was gemaakt, maar de gelaedeerde geen vermogensschade had geleden, zodat een vordering tot vergoeding van deze winst op grond van wanprestatie of onrechtmatige daad niet zou slagen.

14. Parlementaire Geschiedenis Boek 6, L. v. Antw. II, blz. 1269.

over de baten geen belasting verschuldigd zijn.¹⁵ Dit zou enigszins anders kunnen zijn indien de afdracht fiscaal in een later jaar dan de baten in aanmerking zou worden genomen. De ondernemer kan dit echter voorkomen. Hij kan in het algemeen terzake van de mogelijke verplichting tot winstafracht volgens goed koopmansgebruik reeds een passiefpost (verplichting c.q. voorziening) opnemen.¹⁶ Een wijs handelend eiser van de schadevergoeding zal met die mogelijkheid rekening houden bij de hoogte van de vordering. Hij zal dan ook uitgaan van het door wanprestatie of onrechtmatige daad verkregen voordeel, na aftrek van gemaakte kosten, maar vóór aftrek van winstbelastingen. Op die manier kan hij zelfs eventueel de gedaagde attenderen op de mogelijkheid van het vormen van de passiefpost.

LE FISC QUI RIT

Kan de fiscus als lachende derde toezien hoe het nieuwe burgerlijk wetboek het fiscale recht beïnvloedt? De invoering van het nieuw BW heeft inhoudelijk weinig gevolgen voor het belastingrecht.¹⁷ Wel is de belastingwetgeving op veel punten aangepast in verband met de terminologische wijzigingen in het nieuwe BW.¹⁸ Verder zijn er aanpassingen van het fiscale recht die beogen te voorkomen dat een wijziging in het burgerlijk recht tot een andere fiscale behandeling van de gebeurtenis zou leiden. Een voorbeeld is de ontbinding:

A verkoopt en levert een huis aan B. De overdracht is belast met 6% overdrachtsbelasting. Een half jaar later ontbindt B de overeenkomst en het huis keert terug bij A.

Onder het oude recht had de ontbinding terugwerkende kracht en

15. Bij een particulier zal heffing over dit voordeel veelal geheel niet aan de orde komen, aangezien het toerekenen van dit door middel van wanprestatie of onrechtmatige daad verkregen voordeel aan een bron van inkomen veel problemen zal opleveren. Aan eventuele complicaties ten aanzien van de berekening van de af te dragen som kan dan ook worden voorbij gegaan.
16. Art. 9 Wet op de inkomstenbelasting 1964.
17. In gelijke zin H. Schuttevåer, Het nieuwe BW en het belastingrecht, NJB 1982, blz. 537 e.v. en het Rapport van de Commissie belastingrecht/NBW, 3 januari 1992.
18. Een groot gedeelte van de Invoeringswet dat betrekking heeft op het fiscale recht is dan ook gewijd aan doorvoering van veranderingen als goed door zaak en aanpassing van termen als nietig en vernietigbaar.

zakelijke werking. Omdat achteraf gezien het huis nimmer is overgedragen, kreeg A de betaalde belasting terug. Naar nieuw BW blijft de rechtsgrond voor de verrichte prestaties in stand en rust er op partijen een ongedaanmakingsverplichting (art. 6:271). Zonder nadere bepaling zou niet alleen over de levering van A aan B, maar ook over de teruglevering van B aan A belasting verschuldigd zijn. In verband met dit probleem is de Wet op Belastingen van Rechtsverkeer aangepast. De overdracht van B aan A is vrijgesteld en de belasting die was betaald op grond van de aanvankelijk belaste levering van A aan B, kan worden teruggevraagd.¹⁹

Met betrekking tot de omzetbelasting treden soortgelijke problemen op als bij de overdrachtsbelasting:

Particulier A verkoopt en levert zijn auto aan ondernemer B. Na enige tijd ontbindt B de overeenkomst en levert de auto terug aan A.

Aangezien A particulier is, is de overdracht van A aan B onbelast. De levering van B aan A daarentegen is een levering in de zin van art. 3 lid 1 sub e Wet op de Omzetbelasting, en is wel belast. Dat betekent dat A naast de koopsom aan B ook nog eens omzetbelasting moet betalen. Voor deze merkwaardige situatie is nog geen voorziening getroffen.²⁰ In voorkomende gevallen is de belanghebbende dus voorsnog afhankelijk van de welwillendheid van de fiscus.²¹

Een andere verandering die optreedt door de invoering van het NBW betreft het verblijvingsbeding met uitgestelde werking. Om duidelijk te maken wat zo'n beding inhoudt, volgt eerst weer een casus:

A en B zijn de vennoten van de firma X. Teneinde de continuïteit te verzekeren willen ze in het firmacontract een voortzettingsbeding opnemen, inhoudende dat de een recht heeft op het firmadeel van de ander wanneer die ander overlijdt.

19. Art. 15 lid 1 sub r en art. 19 sub c Wet op Belastingen van Rechtsverkeer.

20. Invoeringswet Boeken 3, 5 en 6 nieuw BW, Kamerstukken 19 527.

21. Overigens speelt eenzelfde probleem bij een ontbinding wegens de vervulling van een ontbindende voorwaarde. Deze vervulling heeft weliswaar goederenrechtelijk effect, zodat de vervreemder dan van rechtswege de eigendom herkrijgt, maar tussen de levering en de ontbinding is de desbetreffende zaak wel degelijk eigendom van de ondernemer-verkrijger geweest, zodat de herkriging van de eigendom door de vervreemder ook een levering in de zin van art. 3 lid 1 sub e Wet op de omzetbelasting is.

Het voortzettingsbeding kan op twee manieren worden uitgewerkt. In de eerste plaats kunnen A en B afspreken dat de erfgenamen verplicht zullen zijn enige tijd na het overlijden het firmadeel aan de overgebleven firmant te leveren. Dit heeft als voordeel dat die erven gedurende de tijd dat het firmadeel tot de nalatenschap behoort als ondernemer zullen worden aangemerkt. De overgang van de onderneming van de erflater op de erfgenamen wordt op grond van art. 57a Wet op de inkomstenbelasting 1964 belast tegen het gunstige tarief van 20%. Bij de levering van de erfslaters aan de overgebleven firmant wordt in de regel geen winst gerealiseerd en is dus geen belasting verschuldigd. Het grote nadeel van een overnemingsbeding is dat het geen volledige zekerheid biedt. Is een van de erfgenamen bijvoorbeeld failliet, dan zal levering uitblijven.

Dit nadeel kent het zogenaamde verblijvingsbeding niet. In dat geval verblijft het firmadeel aan de resterende vennoot zonder dat er, althans volgens het oude BW, levering nodig is. Het betreft een scheiding van het firmavermogen onder de opschortende voorwaarde van overlijden. Helaas is dit beding fiscaal minder voordelig. Er moet met de fiscus worden afgerekend alsof de erflater bij leven zijn onderneming heeft gestaakt. Het toepasselijke tarief van art. 57 Wet op de inkomstenbelasting 1964 bedraagt 45%. Bij de invoering van de Wet op de inkomstenbelasting 1964 is de minister stevig aan de tand gevoeld over dit merkwaardige verschil in fiscale behandeling van het overnemingsbeding en het verblijvingsbeding. De minister heeft toen zelf een oplossing gesuggereerd die de voordelen van een laag tarief combineert met civielrechtelijke zekerheid.²² Partijen kunnen in het firmacontract een zogenaamd verblijvingsbeding met vertraagde werking opnemen. Het moment waarop het firmadeel aan de andere firmant verblijft wordt gesteld op bijvoorbeeld een week na overlijden. Gedurende die week zijn de erfgenamen ondernemer en kan er geprofiteerd worden van het lage overlijdenstarief. Na de week gaat het firmadeel over zonder dat levering nodig is.

Door het nieuwe BW verliest de door de minister aanbevolen constructie haar zin. In het rapport van de Commissie belastingrecht/NBW worden daarvoor twee redenen gegeven. De eerste is dat door het nieuwe art. 3:85 lid 2 de overdracht onder opschortende

22. Zie hierover o.a. H. Mobach/L.W. Sillevius e.a., *Cursus Belastingrecht (Inkomstenbelasting t/m 1989)*, 2.2.30.D., onder b.5., blz. 145.

tijdsbepaling wordt aangemerkt als een onmiddellijke overdracht met gelijktijdige vestiging van een vruchtgebruik voor de erfgenamen voor de periode van een week. Vervreemding van het bloot eigendom brengt staking van de onderneming op het moment van overlijden met zich mee. De stakingswinst is belast tegen het hogere tarief. Nu geldt art. 3:85 lid 2 alleen voor de opschortende tijdsbepaling. Het probleem dat de commissie opwerpt doet zich dus niet voor wanneer als opschortende voorwaarde van het verblijvingsbeding met vertraagde werking een onzekere gebeurtenis is gekozen. Zo zou men de scheiding van het firmavermogen kunnen opschorten totdat de overleden firmant begraven of gecremeerd is. Op deze wijze wordt toch een fiscaal gunstig resultaat bereikt. Het tweede argument van de Commissie is, dat een verblijvingsbeding naar Nieuw BW niet langer declaratieve werking heeft. Voor overgang van het firmadeel is net zoals bij een overnemingsbeding levering nodig. Civielrechtelijk biedt een verblijvingsbeding dus geen voordelen meer.

In veel firmacontracten zal geen rekening gehouden zijn met de mogelijke fiscale gevolgen van de invoering van het nieuwe BW. Bevat de overeenkomst het gebruikelijke verblijvingsbeding onder opschortende tijdsbepaling, dan heeft de overeenkomst een heel ander gevolg dan partijen voor ogen heeft gestaan. Wellicht is een wijziging van de overeenkomst in die omstandigheden gerechtvaardigd. Een beroep op de regeling van de onvoorziene omstandigheden van art. 6:258 lijkt daarvoor de aangewezen weg.²³ Op grond van dit artikel kan de rechter op verlangen van een der partijen de overeenkomst ontbinden of wijzigen indien door het optreden van onvoorziene omstandigheden ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst zeer onredelijk uitwerkt. Nu zou men kunnen stellen dat de invoering van het nieuwe burgerlijk wetboek alle overeenkomsten raakt en dat zo'n omstandigheid van algemene aard geen voldoende aanleiding is voor wijziging op grond van onvoorziene omstandigheden.²⁴ Deze redenering gaat waarschijnlijk niet op, omdat artikel 3:85 alleen voor een bepaalde categorie bedingen zulke ingrijpende gevolgen heeft. Omdat het niet te verwachten is dat

23. Zie voor jurisprudentie over de financiële bezwaarlijkheid van de uitvoering van een overeenkomst als gevolg van externe omstandigheden: *Contractenrecht IV-C* (Valk), sub F en in mindere mate sub E.

24. Meer over omstandigheden van algemene aard is te vinden in *Asser-Hartkamp II*, nr. 337, blz. 309-311.

wijziging van de betreffende overeenkomsten op grond van onvoorziene omstandigheden tot maatschappelijke ontwrichting of een vloed van processen zal leiden, kan tegen deze weg weinig bezwaar bestaan.

Bij toepassing van art. 6:258 zal telkens moeten worden nagegaan of de wederpartij naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid ongewijzigde instandhouding van de overeenkomst mag verwachten. Zijn er geen andere redenen voor de gekozen constructie dan de hierboven genoemde, dan zal de wederpartij zich ons inziens niet kunnen verzetten tegen omzetting van het verblijvingsbeding onder opschortende tijdsbepaling in een overnemingsbeding. De wijziging brengt geen nadelen met zich mee en het fiscale voordeel is groot.

Resteert de vraag of een wijziging in het burgerlijk recht wel tot wijziging van de belastingheffing zou mogen leiden. Met andere woorden: kan de fiscus als lachende derde toezien hoe de invoering van het nieuwe burgerlijk wetboek hem een voordeel in de schoot werpt? Zeus kon een dilemma eenvoudig oplossen met behulp van een weegschaal. Voor juristen is dat moeilijker. Hoe moeten de belangen van de burger en de fiscus hier tegen elkaar worden afgewogen? Wanneer de fiscale gevolgen van de invoering van het nieuwe BW niet door de wetgever zijn aangegeven, is het de vraag of er voldoende legitimatie is voor de eventueel te betalen extra belasting. De geldende belastingwetgeving krijgt immers een ander gevolg dan de volksvertegenwoordiging destijds heeft goedgekeurd. Bij een afweging zou in een dergelijk geval de burger het behoren te winnen van de fiscus. Zolang de rechter of de wetgever zich hierover nog niet heeft uitgesproken, zou het de fiscus sieren zich in voorkomende gevallen soepel op te stellen.